

Přehled dovedností předškolního dítěte

Motorika a související činnosti	Rozvoj dětské tvořivosti (kreslení, modelování, lepení), rozvoj konstrukční hry. Rozvoj sebeobslužných dovedností (naučí se čistit si zuby, rozlišovat přední a zadní díl oblečení, zapínat si knoflíky, na konci období vázat tkaničky). Vyhranila se dominance ruky. Dítě si osvojilo správný třibodový úchop tužky. Rozvinula se zručnost, vykonává činnosti vyžadující jemnou koordinaci obou rukou (vystřihování, zapínání zipu a knoflíků, jedení přiborem, zavázání uzle a na konci období i kličky). Dítě se učí zvládat komplexní motorické činnosti (různé sportovní aktivity, chůzi po schodech se střídáním nohou, kotoul), zlepšuje se cit pro rovnováhu (skákání po jedné noze).
Zrakové vnímání	Na počátku období děti rozeznávají tvary a základní barvy. Rozvíjí se zraková paměť (hrají pexeso), zraková analýza a syntéza (skládají puzzle, rozstříhané obrázky a doplňují chybějící detaily). Okolo 4. roku poznají tvary, které jsou vzhůru nohama, ale do 5–5½ roku ještě standardně zaměňují pravý a levý směr, např. písmena píšou zrcadlově. V 5 letech vnímají i jemné odstíny barev. Mezi 5. a 7. rokem vyspívá schopnost vnímání směru na ploše, která umožňuje rozlišovat reverzní figury v horizontálním směru (např. u symbolů 6 a 9) a ve vertikálním směru (např. b/d; p/q), v 8 letech reverzní chyby děti již standardně nedělají. K výraznějšímu pokroku v kvalitě zrakového vnímání (systematičnost, soustředěnost, smysl pro detail) dochází mezi 6. a 7. rokem.
Sluchové vnímání	Mezi 4. a 5. rokem dítě rozdělí větu na slova, okolo 5. roku děti začínají ve slově detekovat dílčí hlásky. Nejdříve poznají první hlásku ve slově, později označí poslední, nakonec slovo rozdělí na jednotlivé hlásky. Mezi 6. a 7. rokem rozliší krátkou a dlouhou samohlásku (kul-kůl), tvrdou a měkkou slabiku (di-dy).
Chuťové vnímání	Chuťové návyky jsou stabilizované, dítě je ve výběru jídla konzervativní.
Čichové vnímání	Přecitlivělost na čichové vjemy.
Tělesné vnímání	Děti po hmatu identifikují tvary (od 4 let).
Sociální dovednosti	Ústup sobeckého chování, zřetelnější uplatnění prosociálního chování (útěcha, půjčování hraček). Přetrvává agresivita jako řešení situace. Mizí vizuální egocentrismus (ve 3 letech). Schopnost reprezentační změny (dítě je schopné si uvědomovat svoje domněnky a chápat, že mohou být správné i nesprávné). Od 3½ roku schopnost uvědomovat si myšlení, přání, záměry, nesprávné domněnky a pocity druhých lidí (teorie mysli). První etické postoje, vědomí, co je dobré a co špatné. Dítě ještě neumí bezpečně rozlišit záměrné lhaní od nesprávné domněnky. Rozvoj sociodramatické a kooperativní hry.
Emoční dovednosti	Sebereflexivní emoce (hrdost, pocity viny). Nástup svědomí jako nástroje seberegulace. Obliba humoru, obtíže odhadnout vhodnou formu a míru. Vnímavost úspěchu a neúspěchu, přecitlivělé reakce. Negativní afektivní stavy při výkonové frustraci. Slabší, ale zlepšující se kontrola emocí a chování (střídání nálad, tvrdohlavost, negativismus, rozdováděnost).
Komunikace	Dětská patlavost (dyslalie) se v průběhu předškolního věku mění na správnou výslovnost všech hlásek. Dítě rozumí předločkám, tázacím zájmenům („čí“, „kdo“, „kam“). Hovoří v rozvitých souvětích. Dokáže vyprávět jednoduché události a příběhy. Zajímá se o čtené pohádky, rozumí dialogům v pohádkových příbězích a filmech pro děti, má rádo básničky a písničky.
Kognitivní dovednosti	Názorné (intuitivní) myšlení: schopnost kategorizovat (podle velikosti, barvy, počtu, tvaru), vystihnout podstatné vlastnosti předmětů, tvořit a užívat pojmy (rozeznat, co patří do kategorie „zvíře“, „květina“). Nedokáže se často odpoutat od subjektivního vnímání (náзору) a vyvodit správný závěr na základě myšlenkové operace. V myšlení se projevují specifické chyby v úsudku (egocentrismus, centrace, neschopnost deduktivní logiky atd.)

je stále problematické, převládá egocentrismus. V předškolním věku se vyvíjí schopnost asertivity a obrany. Občasná agrese, provokace, posmívání a přetahování o hračky jsou normální součástí vývoje dítěte. Stále častěji se objevují **kooperativní činnosti**, kdy mají děti ve skupině určené konkrétní role, které musí dodržovat, aby skupina dosáhla společného cíle. Dítě se učí vést skupinu i podřídit se, děti mezi sebou soupeří, učí se zvládat frustraci, která ze společné činnosti vyplývá.